

Opodatkowanie akcjonariuszy spółki komandytowo-akcyjnej, czyli jak prawo podatkowe ma się do rzeczywistości

1. Wprowadzenie

Spółki osobowe, w tym szczególnie istotna w tym opracowaniu spółka komandytowo-akcyjna (dalej: SKA), stają się w ostatnich latach coraz chętniej wykorzystywanym narzędziem do planowania i optymalizacji podatkowej w obrocie prawnym, w tym również międzynarodowym.

Popularność tej formy prowadzenia działalności (SKA) jest jednak na razie ograniczona, a podatnik, szczególnie osoba fizyczna, powinien się przygotować na związane z nią komplikacje natury podatkowoprawnej. Istotą problemu jest nieuwzględnienie przez ustawodawcę podatkowego różnic konstrukcyjnych poszczególnych spółek osobowych, transparentnych przecież podatkowo, w tym szczególnej na tym polu pozycji akcjonariusza SKA.

Problem ten można też ująć inaczej. Otóż najistotniejszy wpływ na sytuację prawną akcjonariuszy SKA w odniesieniu do innych współników spółek osobowych mają rozważania sądów administracyjnych na temat autonomii prawa podatkowego w stosunku do regulacji prawnych z innych gałęzi prawa, w szczególności prawa cywilnego. W omawianych wyrokach sądów administracyjnych przewija się kilka wątków. Należy wśród nich na pierwszy plan wyłonić kwestie związane z zastosowaniem właściwych reguł interpretacyjnych. W tym względzie chodzi głównie o prymat wykładni językowej w prawie podatkowym nad innymi dyrektywami wykładni, jak wykładnia systemowa czy celowościowa. Rzutują one w głównej mierze na pozostałe wątki podnoszone w wyrokach, tj. na status akcjonariusza SKA i kwalifikacje jego przychodów, a także na obowiązek (lub jego brak) wpłacania przez niego zaliczek.

W ostatnich latach sądy administracyjne radziły sobie z tym problemem ze zmienną skutecznością, w różny sposób akceptując¹ bądź nie² tezę o odrębności akcjonariuszy SKA względem innych wspólników spółek osobowych. W tym czasie wykształciły się, co do zasady, cztery główne linie orzecznicze, które zostaną w niniejszym opracowaniu omówione. Niemniej w ostatnim czasie sądy administracyjne zdają się podążać już w jednym kierunku, któremu poświęcę więcej miejsca, albowiem uważam go za najwłaściwsze podejście do omawianego sporu.

2. Ogólny zarys przepisów podatkowych i omówienie ich nieadekwatności

Uregulowania obu ustaw dochodowych są dość ogólne, lecz omawiany problem zawęża się do przepisów ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych (dalej: u.p.d.o.f.)³. Unormowania zawarte w art. 8 ust. 1, 1a i 2 u.p.d.o.f. odnoszą się do opodatkowania wspólników spółek osobowych. W skrócie można jedynie wspomnieć, że wyrażają one zasadę, że przychody z udziału w spółce niebędącej osobą prawną łączy się z przychodami każdego wspólnika proporcjonalnie do posiadanego udziału, a w przypadku braku przeciwnego dowodu przyjmuje się, że te udziały są równe. Wspomniane przepisy stanowią jednak tło dla batalii, która toczy się wokół art. 5b ust. 2 u.p.d.o.f., z którego wynika, że jeżeli pozarolniczą działalność prowadzi spółka niemająca osobowości prawnej, przychody wspólnika z udziału w takiej spółce, określone na podstawie art. 8 ust. 1 u.p.d.o.f., uznaje się za przychody, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 3 u.p.d.o.f. (tj. przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej). To unormowanie ma fundamentalne znaczenie dla akcjonariusza SKA, albowiem kwalifikacja jego przychodów do poszczególnych źródeł przychodów przekłada się w istotny sposób na sposób opodatkowania oraz stawkę podatku.

Literalna wykładnia wspomnianych przepisów prowadzi do wniosku, że wspólnik spółki osobowej, bez względu na typ spółki osobowej, w tym przede wszystkim SKA, a także bez względu na faktycznie zajmowaną pozycję (czy jest komplementariuszem, czy akcjonariuszem), osiąga przy pośrednictwie spółki przychody z działalności

¹ Zob. wyrok WSA w Krakowie z 13.03.2008 r., sygn. I SA/Kr 1372/07, <http://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/D8AB99F125>; również: wyrok WSA w Krakowie z 2.07.2009 r., sygn. I SA/Kr 219/09, <http://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/1FFD19144E>.

² Zob. wyrok WSA w Warszawie z 18.04.2008 r., sygn. III SA/Wa 2170/07, <http://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/A6C653ABFB>; również: wyrok WSA w Gliwicach z 17.02.2009 r., sygn. I SA/GL 1019/08, <http://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/51ED49A30D>.

³ Ustawa z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j.: Dz.U. z 2010 r., Nr 51, poz. 307 ze zm.)

gospodarczej. Na uwagę zasługuje również fakt, że problem opodatkowania akcjonariuszy SKA nie został zauważony przez ustawodawcę, kiedy w listopadzie 2010 r. roku uchwalano nowelizację ustaw o podatkach dochodowych, a nawet zmieniono brzmienie wspomnianych przepisów (tyle że zmiany te mają jedynie charakter redakcyjny i nie zmieniają sposobu ich interpretacji).

Nieadekwatność wspomnianych przepisów podatkowych i ich nieprzystawanie do warunków współczesnej wymiany gospodarczej wyrażają się przede wszystkim w tym, że nie rozróżniają one pozycji prawnej wspólników spółek osobowych, w tym akcjonariuszy SKA. Budzi to w praktyce ogromne wątpliwości, ponieważ pozycja akcjonariusza jest w istotny sposób odmienna od pozycji komplementariusza w SKA czy nawet komandytariusza w spółce komandytowej. Dość wspomnieć, że, po pierwsze, akcjonariusz uczestniczy w zysku spółki jedynie w przypadku podjęcia uchwały o wypłacie dywidendy (na którą nie ma właściwie wpływu), a po drugie, wspomniana kwalifikacja przychodu (tj. do pozarolniczej działalności gospodarczej) rodzi obowiązek płacenia przez niego comiesięcznych zaliczek na podatek dochodowy, stosownie do jego udziału w spółce, i to nawet pomimo niewypłacenia mu dywidendy. Jest to w zasadzie prawny absurd, bowiem gdy akcje SKA są przedmiotem obrotu giełdowego i mogą zmieniać właściciela kilkakrotnie nawet w ciągu jednego dnia, już „chwilowe” ich posiadanie, rodzi obowiązek płacenia zaliczek na podatek dochodowy.

Z powyższymi kwestiami próbowały się zmierzyć sądy administracyjne. Stanowiło to odpowiedź na fakt, iż podatnicy próbowali z obowiązujących, powiedzmy wprost, niskiej jakości przepisów prawa podatkowego, wyinterpretować rozwiązania bardziej adekwatne i w ich odczuciu sprawiedliwe. W szczególności do sądów administracyjnych trafiały skargi na błędne interpretacje indywidualne wydawane przez organy podatkowe.

3. Przedstawienie głównych linii orzeczniczych

3.1. Uznanie dochodu akcjonariusza za przychód „z innych źródeł” i opodatkowanie go na zasadach ogólnych⁴

Pierwsza z linii orzeczniczych wprowadziła już od jakiegoś czasu nie jest spotykana w wyrokach sądów, lecz jest istotna dla przedstawienia zagadnienia w sposób kompleksowy. W tych przypadkach sądy doszły do wniosku, że wspomniany art. 5b ust. 2 u.p.d.o.f. znajduje pełne zastosowanie jedynie do opodatkowania komplementariusza w SKA, natomiast, z uwagi na odmienny status akcjonariusza w tych spółkach, nie można go

⁴ Zob. wyrok WSA w Krakowie 2.07.2009 r.; wyrok WSA w Bydgoszczy z 29.12.2009 r., sygn. I SA/Bd 849/09, <http://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/58DB630BA6>.

stosować wprost, albowiem nieprawidłowe byłoby opodatkowanie jego dochodów na zasadach określonych w art. 8 ust. 1 u.p.d.o.f. Sądy administracyjne w tym wypadku odniosły się do analogicznej pozycji akcjonariusza w SKA oraz w spółce akcyjnej. Jednak ze względu na brak osobowości prawnej SKA, w kwestii określenia źródła przychodów, sądy uznały za nieprawidłowe zaliczenie dywidend z tytułu udziału w jej zyskach, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 7 u.p.d.o.f. Swoją wywód opierały w głównej mierze na gramatycznej wykładni art. 17 ust. 1 pkt 4 i art. 30a ust. 1 pkt 4 u.p.d.o.f., z której wywodziły, że ustawodawca zamierzał objąć dyspozycją tych przepisów tylko dochody z dywidend uzyskiwanych od osób prawnych, ale nie od spółek osobowych. Idąc dalej, uznał, że dywidendę akcjonariusza SKA, będącego osobą fizyczną, należy uznać za przychód z innych źródeł (w myśl art. 10 ust. 1 pkt 9 w zw. z art. 20 ust. 1 u.p.d.o.f.), opodatkowany na zasadach ogólnych, przy zastosowaniu stawek skali podatkowej z art. 27 ust. 1 u.p.d.o.f., jednakże bez obowiązku naliczania i odprowadzania zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych.

3.2. Opodatkowanie dochodu (dywidendy) akcjonariusza SKA na zasadach przewidzianych dla osób prawnych⁵

Drugie z omawianych podejść do problematyki, będącej przedmiotem opracowania, opiera się na twierdzeniu, że dywidenda wypłacana przez SKA powinna co do istoty zostać odniesiona do dywidendy wypłacanej przez osoby prawne i w analogiczny sposób opodatkowana. Stanowisko to ma również, jak w poprzednim przypadku, już raczej historyczny charakter, lecz niepodobna go pominąć w rozważaniach. Sądy uzasadniały swoje stanowisko w ten sposób, że osoba fizyczna będąca akcjonariuszem SKA, otrzymując dywidendę, w rzeczywistości uzyskuje przychody z kapitałów pieniężnych. Wniosek ten wywodziły z językowej wykładni art. 10 ust. 1 pkt 7 w zw. z art. 17 ust. 1 pkt 4 u.p.d.o.f., przy czym obowiązek podatkowy powstaje w momencie wypłaty dywidendy. Zdaniem sądu wspomniane przepisy wymieniają dwa odrębne typy przychodów, tj. „dywidendy” i „inne przychody z udziału w zyskach osób prawnych”. Wynika to stąd, że zasady budowy zdania wskazują, że dookreślenie „z tytułu udziału w zyskach osób prawnych” odnosi się wyłącznie do „innych przychodów”, a nie do dywidend. Tym samym opodatkowanie powinno się dokonać w oparciu o art. 30a ust. 1 pkt 4 u.p.d.o.f., a więc poprzez pobranie zryczałtowanego 19% podatku. Sąd jednocześnie odrzucił koncepcję, w myśl której akcjonariusz SKA prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą i tym samym zwolnił go z obowiązku opłacania zaliczek na podatek dochodowy.

⁵ Zob. wyrok WSA w Krakowie z 20.12.2007 r., I SA/Kr 1181/07, <http://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/B832CB0DF4>.

Oceniając powyższa stanowiska sądów należy mieć na uwadze fakt, że wychodzą one naprzeciw oczekiwaniom podatników. Niemniej jednak nie znajdują oparcia w językowej wykładni przepisów, a w doktrynie są jednomyślnie uznawane za błędne⁶. Z przepisów stanowiących sedno orzeczeń nie da się w sposób zgodny z zasadami językowej wykładni wyinterpretować wspomnianych treści. W szczególności nie ma na gruncie u.p.d.o.f. jakichkolwiek podstaw do rozróżnienia sytuacji prawnej akcjonariusza i komplementariusza. Należy pamiętać, że skoro przepisy podatkowe nie różnicują sytuacji akcjonariuszy SKA, to nie można takiego różnicowania wprowadzać, uwzględniając regulację innych gałęzi prawa, w tym gospodarczego i handlowego. Można przy tym bardzo dobitnie stwierdzić, że przepisy ustrojowe spółek kapitałowych w istocie przesądzałyby o zasadach ich opodatkowania⁷. Zarzut wobec drugiego ze wspomnianych stanowisk sprowadza się do tego zupełnego pominięcia dalszej części art. 17 ust. 1 pkt 4 u.p.d.o.f. („których podstawą uzyskania są udziały (akcje) w spółce mającej osobowość prawną”). To w zasadzie zamyka inne rozważania, albowiem, jak wiadomo, SKA takiej osobowości nie posiada⁸. Dodatkowo natomiast uznanie, że akcjonariusz SKA, w kontekście oczywistych zapisów art. 5b ust. 2 w zw. z art. 8 ust. 1 u.p.d.o.f., nie wykonuje pozarolniczej działalności gospodarczej, musi zostać ocenione jako wykładnia *contra legem*, której stosowanie jest niedopuszczalne w państwie prawa⁹.

3.3. Uznanie przychodu akcjonariusza SKA za przychód z działalności gospodarczej i co za tym idzie obowiązek uiszczania zaliczek miesięcznych¹⁰

Trzecim głosem w sporze o opodatkowanie akcjonariuszy SKA jest stanowisko, które znajduje oparcie w wielu wyrokach sądów administracyjnych, a także jest konsekwentnie podtrzymywane przez organy podatkowe. Kluczowa jest tutaj językowa wykładnia art. 5b ust. 2 u.p.d.o.f. w zw. z art. 10 ust. 1 pkt 3 oraz art. 8a ust. 1 u.p.d.o.f. Sądy tutaj uznały za błędne różnicowanie sytuacji komplementariusza i akcjonariusza SKA, opierając się w przeważającej mierze na przepisach Kodeksu spółek handlowych oraz posiłkując się zasadami wykładni systemowej oraz celowościowej.

⁶ Zob. S. Łuczak, T. Prokurat, *Opodatkowanie akcjonariuszy spółki komandytowo-akcyjnej*, „Monitor Podatkowy” 2011, nr 4, s. 30.

⁷ Zob. wyrok NSA z dnia 30 marca 2011 r. sygn. II FSK 1925/09, <http://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/6603FC7B3E>.

⁸ Zob. S. Łuczak, T. Prokurat, *op. cit.*, s. 30.

⁹ *Ibidem*.

¹⁰ Zob. wyrok NSA z 19.11.2010 r., sygn. II FSK 1297/09, <http://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/5B482F4870>; wyrok WSA w Gliwicach z 19.01.2010 r., sygn. I SA/Gl 715/09, <http://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/1553C18393>.

Ignorowanie dyrektywy wykładni językowej, jej pierwszeństwa, w szczególności przy ustalaniu zobowiązań podatkowych jest dość poważnym błędem¹¹, zważywszy na jednomyślność w tej kwestii w piśmiennictwie¹².

Mając na względzie powyższe uwagi, dla zakwalifikowania dochodów uzyskiwanych przez akcjonariusza SKA do przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej (art. 10 ust. 1 pkt 3 u.p.d.o.f.) kluczowe są wnioski wynikające z językowej wykładni art. 5b ust. 2 u.p.d.o.f., w związku z czym przychodów tych nie można zaliczać do przychodów z innych źródeł, o których mowa w art. 10 ust. 1 pkt 9 w zw. z art. 20 ust. 1 u.p.d.o.f.

Z powyższymi argumentami nie sposób się nie zgodzić. W ostatnich latach judykatura i doktryna są już zgodne w kwestii kwalifikacji przychodów akcjonariusza SKA. Jednakże powyższe stanowisko nie jest w pełni satysfakcjonujące, albowiem nakłada na podatników obowiązek wpłaty zaliczek na podatek dochodowy, którego uciążliwość została już zasygnalizowana. Dodać do tego można jednak jeszcze, że akcjonariusze SKA, w odróżnieniu od innych wspólników spółek osobowych, nie są wpisywani do KRS¹³. W związku z powyższym są w zasadzie anonimowi.

Cytowany przepis art. 5b ust. 2 u.p.d.o.f. był w ostatnich latach przedmiotem licznych orzeczeń sądów administracyjnych, które analizowały także kwestie związane ze wspólnikami SKA. Ich analiza pozwala sformułować tezę, że dla judykatury oczywista była nieadekwatność przepisów prawa podatkowego w odniesieniu do hybrydowej konstrukcji SKA (spółka osobowa, której działalność prowadzą wspólnicy), w której pozycja akcjonariusza jest analogiczna do pozycji akcjonariusza w spółkach kapitałowych. Sygnalizując jedynie problem, należy podkreślić, że nie są oni uprawnieni do prowadzenia spraw spółki ani do jej reprezentowania. W konsekwencji trudno mówić tu o prowadzeniu działalności gospodarczej¹⁴ jak to ma miejsce w przypadku spółki jawnej czy partnerskiej, a raczej o lokacie kapitału inwestorów pasywnych (akcjonariuszy), decydujących się na powierzenie swoich pieniędzy inwestorowi aktywnemu (komplementariuszowi), do którego mają zaufanie¹⁵. Spotykamy się więc na gruncie u.p.d.o.f. z dysonansem pomiędzy rzeczywistością gospodarczą, w której to przychody te mają charakter lokaty kapitału,

¹¹ Zob. Wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 28 czerwca 2000 r., sygn. K 25/99, http://www.tribunal.gov.pl/OTK/teksty/otk/2000/k_25_99.doc.

¹² Zob. B. Brzeziński, *Wstęp do nauki prawa podatkowego*, Toruń 2003, s. 194.

¹³ Zob. art. 39 pkt 7 ustawy z 20.08.1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (tj.: Dz.U. z 2007 r., Nr 168, poz. 1186 ze zm.).

¹⁴ Zob. J. Rusek, *Opodatkowanie akcjonariuszy w spółkach komandytowo-akcyjnych*, „Prawo i Podatki”, 2009, nr 10, s. 3.

¹⁵ Zob. A. Szumański, [w:] S. Sołtysiński, A. Szajkowski, A. Szumański, J. Szwaja, *Kodeks spółek handlowych. Tom I. Komentarz do artykułów 1-150*, Warszawa 2006, s. 804.

a rzeczywistością prawną, które nakazuje nam opodatkowywać je jako przychody z pozarolniczej działalności gospodarczej.

3.4. Uznanie dochodu akcjonariusza SKA za przychód z działalności gospodarczej, ale bez obowiązku uiszczania comiesięcznych zaliczek¹⁶

Wykreowanie się czwartej już linii orzeczniczej stanowi odpowiedź na wspomniany problem zaliczkowania, przy jednoczesnej trosce o poprawność wykładni, tj. uwzględniając pierwszeństwo stosowania wykładni językowej oraz tezę o autonomiczności prawa podatkowego. Rozwiązano w ten sposób trudności praktyczne i ogromne wątpliwości powstające przy traktowaniu przez sądy dochodu akcjonariusza SKA jako przychodów z innych źródeł czy też opodatkowywaniu dywidendy na zasadach przewidzianych dla osób prawnych¹⁷.

Prawną konsekwencją bowiem uznania przychodu akcjonariusza SKA za dochody z działalności gospodarczej jest stosowanie wobec niego przepisów dotyczących zaliczek na podatek dochodowy na podstawie art. 44 ust. 1 pkt 1 w zw. z art. 14 ust. 1 i art. 10 ust. 3 u.p.d.o.f. Interpretacja dokonana przez sądy ma niewątpliwie na celu rezygnację z powyższej konstrukcji. Opierano się w tym względzie na językowej wykładni pojęcia „kwoty należnej” z art. 14 ust. 1, a swoje stanowisko utwierdzano odwołaniami do orzecznictwa¹⁸. Utożsamiając wspomniany termin z pojęciem „wymagalne świadczenie (wierzytelność)” oraz z analogicznym zwrotem z u.p.d.o.p., sądy administracyjne uznają zań wszelkie przysporzenia majątkowe – aktywa w rozumieniu cywilnoprawnym, niezależnie od tego, czy już zostały zrealizowane na jego rzecz, czy też stanowią jego wierzytelność. Zdaniem autora w tych wyrokach uzyskano najbardziej przekonujący w orzecznictwie mechanizm¹⁹, przy pomocy którego możliwe jest powiązanie konstrukcji przychodu z art. 5b ust. 2 u.p.d.o.f. z korzystnym dla podatnika brakiem obowiązku wypłacania zaliczek w trakcie roku podatkowego. Przychód należny powstaje tu bowiem z momentem powstania roszczenia obligacyjnego w postaci roszczenia akcjonariusza

¹⁶ Zob. Wyrok NSA z dnia 30 marca 2011 r.; wyrok WSA we Wrocławiu z 22.07.2009 r., sygn. I SA/Wr 1065/09, <http://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/AFC2B48FFA>.

¹⁷ Zob. wyrok WSA w Krakowie z 20.12.2007 r.

¹⁸ Zob. wyrok WSA w Gdańsku z 5.02.2009 r. sygn. I SA/Gd 771/08, <http://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/C253DCAD91>; wyrok WSA we Wrocławiu z 22.07.2009 r. sygn. I SA/Wr 1063/09, <http://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/26BF5C3028>.

¹⁹ Por. wyrok WSA w Warszawie z 5.03.2010 r., sygn. III SA/Wa 1626/09, <http://orzeczenia.nsa.gov.pl/doc/41E33E8313>; jednakże tam przy analogicznej interpretacji ciężar został położony bardziej na wykładnię systemową poprzez odwołanie się do przepisów Kodeksu spółek handlowych.

SKA o wypłatę dywidendy²⁰. Natomiast uzyskanie przychodu rodzi obowiązek wpłacenia zaliczki za ten miesiąc, w którym dochód powstał i wykazania tego w zeznaniu rocznym.

Rozwiązanie to, choć zadowalające, nie jest idealne. W doktrynie podkreśla się przede wszystkim brak możliwości odliczenia straty przypadającej na akcjonariusza czy konstruowanie udziału w spółce SKA tak, aby uniknąć opodatkowania²¹. Literalne brzmienie przepisów jest dosyć jednoznaczne i nie pozostawia zbyt dużo miejsca na swobodną interpretację. Koniecznie należy jednak podkreślić, że w pewnych sytuacjach podatnik nie będzie miał możliwości zastosowania się do ich literalnego brzmienia. Mowa tu o takich aspektach, jak np. duża fluktuacja akcjonariuszy SKA notowanych na giełdzie czy też brak posiadania przez nich prawa do wglądu w księgi rachunkowe „na bieżąco”. Wtedy, zgodnie z zasadą *impossibilium nulla obligatio est*, należałoby uznać te przepisy za nieobowiązujące podatnika. Dodatkowo za tym stanowiskiem przemawia jedna z dyrektyw wykładni językowej, która wyraźnie wskazuje, iż wolno odstąpić od literalnego brzmienia danego przepisu, jeśli znaczenie to prowadzi do absurdalnych konsekwencji²², a niewątpliwie z takimi mamy tu do czynienia. W tym wypadku chodzi przede wszystkim o sens nałożenia na podatnika obowiązku wpłacania zaliczek na podatek dochodowy w sytuacji, kiedy nie jest wcale pewne, że on ów przychód otrzyma (dywidenda) lub też w sytuacji kiedy akcjonariusz SKA notowanej na giełdzie akcji już dawno się wyzbył, posiadając je np. przez jeden dzień. W tej sytuacji sądy zdają się nie kierować rygoryzmem interpretacyjnym i rozstrzygać wątpliwości na korzyść podatnika, przez co odnoszą wynik swoich rozstrzygnięć do zasady *in dubio pro tributario*.

Dodatkowym uzasadnieniem słuszności omawianego w opracowaniu stanowiska sądów zdaje się być również rekonstruowanie norm prawa podatkowego przy dostosowaniu ich do bieżących warunków prowadzenia działalności gospodarczej i zasad ekonomiki życia społecznego. Mowa tu oczywiście o strategii wykładni dynamicznej i koncepcji wykładni gospodarczej²³. Pozwala ona na interpretowanie przepisów przy pomocy wykładni językowej oraz jednocześnie niedoprowadzenie w tej sytuacji do nieadekwatnego obciążenia podatkowego oraz do opodatkowania niezgodnego z treścią ekonomiczną i przebiegiem realnych zdarzeń gospodarczych, w których uczestniczy podatnik. Umożliwia to w szczególności zwiększenie zainteresowania mniejszych

²⁰ Zob. J. Zawiejska-Rataj, K. Kurzawska-Puchała, *Opodatkowanie akcjonariusza w spółce komandytowo-akcyjnej (I)*, „Przegląd Podatkowy” nr 11/2010, s. 20.

²¹ Szerzej: S. Łuczak, T. Prokurat, *Opodatkowanie akcjonariusza spółki komandytowo-akcyjnej*, „Monitor Podatkowy” 2011, nr 4, s. 29.

²² Zob. M. Grzywacz, S. Walenta, *Opodatkowanie dochodów wspólników spółki komandytowo-akcyjnej*, „Przegląd Podatkowy” 2009, nr 6, s. 35.

²³ Zob. B. Brzeziński, H. Filipczyk, *Dyrektywa wykładni gospodarczej jako postulat wykładni operatywnej prawa podatkowego (cz. I)*, „Prawo i Podatki” 2010, nr 7, s. 1-3.

podmiotów gospodarczych szukaniem dodatkowego kapitału poprzez emisję akcji SKA na giełdzie. Jest to racjonalne zachowanie przedsiębiorcy, który z jednej strony może się w ten sposób rozwijać, a z drugiej strony nie będzie musiał szukać sposobów na przyciągnięcie akcjonariatu przy jednoczesnych próbach obejścia prawa podatkowego.

4. Podsumowanie

Linia orzecznicza konsekwentnie staje na stanowisku o traktowaniu dochodów akcjonariuszy SKA jako przychodu z pozarolniczej działalności gospodarczej, przy jednoczesnej rezygnacji z wątpliwych mechanizmów zaliczania ich do dochodów „z innych źródeł” czy też traktowania jak dywidendy. Jednakże dzięki sposobowi wyinterpretowania braku obowiązku uiszczania zaliczek w oparciu o reguły wykładni gramatycznej ostatnia z omówionych, czwarta linia orzecznicza zasługuje na uznanie za najlepszą z dotychczasowych. Jest to, jak do tej pory, najbardziej satysfakcjonująca odpowiedź sądownictwa administracyjnego na nieprzystające do współczesnego obrotu gospodarczego przepisy podatkowe, które są głównym powodem niepopularności publicznych SKA. Organy interpretacyjne konsekwentnie, niestety, ignorują wyroki sądów. Brak pewności prawa i nadmierne niedogodności administracyjne dla podatników mogłyby zlikwidować interwencja ustawodawcy. Zdaniem autora, w związku z charakterem inwestycyjnym akcjonariatu SKA, najlepiej byłoby dokonać opodatkowania w momencie faktycznej wypłaty dywidendy i zakwalifikowania tych przychodów do źródła kapitałów pieniężnych.

